

Bestuursverslag 2023 Stichting de Roeper

Algemeen

2023 was het tweede jaar van onze samenwerking met Commonland. Zoals formeel overeengekomen, doneert Stichting De Roeper (SDR) tot en met 2031 jaarlijks 250.000 aan fonds op naam Fonds De Roeper (FDR). In de stuurgroep die de bestemming van de gelden bepaalt, hebben drie leden van SDR zitting en drie afgevaardigden van Commonland.

Gemaakte impact

In de voorjaarsvergadering van de stuurgroep in april hebben we gekeken naar de impact die we in 2022 hebben gemaakt. De ondersteunde initiatieven – drie in Afrika¹, drie in Europa² rapporteerden terug middels een kort en helder overzicht van doel en vordering; uitdagingen, geleerde lessen, vervolgstappen én hun 4 returns: op de natuur, de gemeenschap, inspiratie en op de financiën.

Het meest ambitieuze en in potentie meest impactvolle project is de gedeelde machinebank die we voor coöperatie AlVelAl hebben mogelijk gemaakt. Haar leden kunnen gebruikmaken van deze verzameling van specifieke machines en kunnen zonder hoge kosten de aanbevolen acties realiseren voor de implementatie van regeneratieve landbouw. De nieuwe machines zijn in fasen aangekocht, in het eerste jaar leverde het project al een aantal belangrijke returns op.

Inspiratie/gemeenschap: rond de machinebank is een gemeenschap gecreëerd van uitwisselen en leren. Boeren die elkaar niet kenden of nooit met elkaar hadden gesproken, zijn nu verbonden en delen ervaringen. De machines zijn tussen oktober en december door 12 boeren gebruikt (678 hectare). Deze boeren zijn nu een bron van inspiratie voor anderen. 15 nieuwe boeren zijn begonnen met het implementeren van regeneratieve praktijken vanwege de gemakkelijke toegang tot de machines van de bank.

Gemeenschap/economie: Het merendeel van de machines is aangeschaft bij lokale bedrijven of zo dicht mogelijk bij het gebied, waardoor werkgelegenheid en lokale economie in deze bedrijven wordt gecreëerd bij de productie van elke machine. In AlVelAl is een geassocieerde baan gecreëerd voor de persoon die verantwoordelijk is voor de werking van de bank en het onderhoud.

Natuur: De regeneratieve praktijken die met de machines zijn geïmplementeerd, verbeteren de bodem, het water en de biodiversiteit op de boerderijen. Ze voegen mest en/of compost toe aan de bodem (→ toename organische stof in de bodem), ze versnipperen snoeiafval (→ vermindering erosie; vermijden

1 Afrika: Regenerative Agriculture Support Fund in Tanzania, Zambia en Zuid-Afrika (2^e van 3, 1^e donatie in 2021 was direct gedaan door SDR); SEKEM 4 Returns Landscape Assessment of Wahat El Bahariya Egypt; Grounded Partnership alignment fase, Eastern Usambara Mountains Tanzania

2 Europa: Ecosystem Restoration Communities Altiplano Spanje; Bioregional Weaving Labs support circle Ashoka; Shared Machinery Bank Project in the AlVelAl Territory Spanje

van het verbranden van snoeiafval; creëren *mulch* die de bodem beschermt); ze voorzien de bodem van vegetatiebedekking (→ toename organische stof in de bodem; toename zuurstof in de bodem) en bewerken de bodem licht, oppervlakkig ploegen (→ betere bodem-infiltratie; verminderen bodemverdichting; losmaken bodem zonder deze te keren en met behoud van vegetatiebedekking). Financieel: boeren realiseren langdurige duurzame winst. Degenen die regeneratieve praktijken op hun boerderijen implementeren, kunnen hun producten tegen een hogere prijs verkopen dan alleen biologisch, via de verschillende 4 Returns ondernemingen in het gebied: Almendrehesa, Habitat, AlvelalFoods.

Toekenningen

Zes initiatieven - drie in Afrika³ en vijf in Europa⁴ – kregen voor het volgende jaar ondersteuning toegekend. Voor de toekenningen hebben we deze keer specifiek gekeken naar financiering van processen, minder naar financiering van projecten. Dit omdat we zo de verandertheorie van Commonland volgen en FDR hiermee vormgeeft aan de meerjarige toewijding aan het werk van Commonland, dat juist gericht is op proceswerk.

Werkbezoek

In het voorjaar hebben we met de stuurgroep een indrukwekkend werkbezoek afgelegd in het westelijk veenweidegebied, ook omdat de ondersteuning van het Veenweidefonds in 2023 van start is gegaan. We bezochten biologische boerderij Beekhove, Brentano's kaasboerderij, boerderij Boterhuys en het Voedselmoeras in het Haagse Zuiderpark.

Ons raakte dat iedereen met hart en ziel aanwezig was; dat alle aanwezigen het verlies van de natuur uit onze jeugd zo diep ervaren; dat boer-zijn ook het verhaal is van wat was, wat is en wat gaat komen; dat eigenlijk iedereen het echt geweldig vindt om over zijn/haar werk te vertellen.

Wat ons inspireerde: de veerkracht van veen, de rijkdom, de biodiversiteit; het mooie palet aan bezoeken, dat we in twee dagen zo'n breder beeld kregen; hoe het Wij.land netwerk functioneert; hoe fijn en belangrijk het is voor boeren om contact te hebben met elkaar, terwijl ze vaak allemaal maar een beetje allenig doorploeteren.

Wat er voor ons is veranderd: we zijn anders naar boeren gaan kijken, met meer mededogen en compassie. We hebben gezien hoe moeilijk het is - juist als je het goede wil voor de bodem en de dieren. We hebben beter begrepen hoe weerbarstig het systeem is, de realiteit. Dat het technisch gezien dan misschien wel mogelijk is, boeren met de natuur mee, maar dat het heel moeilijk is om dan het hoofd

3 Afrika: *4 Returns training* Southern Africa Wildlife College (SAWC) Zuidelijk Afrika; *Integrating the 4 Returns* Eden Reforestation Chimanimani Mozambique; *Integrating the 4 Returns* BirdLife International Afrika Comoé Greater Landscape Ivoorkust

4 Europa: Ecosystem Restoration Communities Altiplano Spanje (3e van 3); Bioregional Weaving Labs support circle Ashoka (3e van 3); Landscape alignment fase (co-funding) Lebendiger Lernort Arensneest e.V. Brandenburg Duitsland; Veenweidefonds Wij.land (2e van 3); Voor de Oogst van Overmorgen I4Nature (2^e van 2)

boven water te houden. Zicht op hoe ziek dat systeem van lage prijzen is. En we kregen een beter begrip van waar we vandaan komen in de voedselproductie, hoe dat bepalend dat verleden is voor waar boeren nu mee worstelen.

Na het werkbezoek voelden we nog meer de urgentie en de waarde van het Veenweidefonds, dat boer, burger én ondernemer de mogelijkheid biedt om een idee om te zetten in actie. Het is nodig en belangrijk om samen drempels weg te nemen en de belanghebbenden in het landschap zelf de ruimte te bieden de landbouwtransitie te versnellen.

Ten slotte

In 2023 rondde SDR de langer lopende samenwerking af met Bodemzicht, Cycling out of Poverty en Ashoka (deze ondersteuning loopt door via FDR).

De voordelen die we voorzagen in de samenwerking met Commonland, werden ook in dit tweede jaar bevestigd. We kunnen onze focus preciezer bepalen en onze impact vergroten, maken gebruik van de deskundigheid en de capaciteit van Commonland en de bestuursleden van SDR kunnen persoonlijke talenten, netwerk en vaardigheden beter inzetten.

Utrecht, mei 2024